

αίτησιν ἤθελε νὰ ἀρνηθῆ ἀπολύτως, οὔτε τὸ λείψανον νὰ κολοβώσῃ. Ἐβρῆν λοιπὸν πρόθυμος νὰ ποιήσῃ τὴν δωρεάν, προσέθηκε δὲ, ὅτι, φοβουμένη τὸν ἅγιον, δὲν ἐτόλμα νὰ ἀποκόψῃ αὐτὴ τὴν χεῖρα, ἀλλ' ἐπέτρεπε τοῦτο εἰς τὸν αἰτήσαντα. Ἀλλὰ καὶ οὗτος ἐφοβήθη, τὸ δὲ λείψανον ἔμεινεν ἄρτιον. Κατὰ τὴν ἐγγωρίαν παράδοσιν ὁ ἅγιος ἐποίησε πολλὰ θαύματα. Δις ἔσωσε τὴν νῆσον ἀπὸ τοῦ λοιμοῦ τῷ 1630 καὶ τῷ 1637. Τῷ 1716, ὅτε ἐπολιορκούν τὸ φρούριον οἱ Τούρκοι, ἐφάνη αὐτοῖς ὁ ἅγιος, φορῶν μοναχοῦ στολὴν καὶ κρατῶν ἐν τῇ χειρὶ δᾶδα· οἱ Τούρκοι, πτοηθέντες καὶ ἔντρομοι γινόμενοι, ἤραν τὴν πολιορκίαν. Ἐκτοτε ἐτιμήθη ὡς ἅγιος πολιοῦχος· αἱ ἡμέραι, καθ' ἃς περιφέρεται ἐν λιτανείᾳ τὸ λείψανον, εἶνε αἱ μέγισται τῶν ἑορτῶν· πάντοθεν δὲ στέλλονται δῶρα καὶ ἀναθήματα. Τῷ 1662 ἐξεδόθη διαταγὴ, καθ' ἣν ἐπὶ τῆς συναγωγῆς τῶν ἐλαιῶν ἔμελλε νὰ παρατεθῆ εἰς ἕκαστον πισστήριον σκευός, εἰς ὃ νὰ ἐγγέωσιν οἱ εὐσεβεῖς ὅσον προηροῦντο ἔλαιον ὑπὲρ τοῦ ἁγίου· ὁ κτήτωρ δὲ τοῦ πισστηρίου ἐφύλασσε τὸ σκευός μετὰ τοῦ ἐλαίου καὶ ἐν τῷ καθήκοντι χρόνῳ προσεκόμιζεν αὐτὸ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Ἐτέρα διαταγὴ ἀπὸ τοῦ 1672 χορηγεῖ εἰς τὸν ἅγιον δικαίωμα νὰ ἐξαιτῆται κατ' ἔτος δύο δεσμίους, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ὄρω νὰ προσφέρουσιν οὗτοι 100 λίτρας κηροῦ εἰς τὴν ἐκκλησίαν του. Τῷ 1749 ὁ τῆς Βλαχίας Ὁσποδᾶρος Γκίκας ἐδωρήσατο δι' ἰδίου χρυσοβύλλου τῷ ἁγίῳ ἔτησίαν πρόσδοτον ἑκατὸν γροσίων· τῷ δὲ 1800 ὁ τῆς Ῥωσσίας αὐτοκράτωρ Παῦλος, ἀναλαβὼν τὴν προστασίαν τοῦ ναοῦ, κατέλιπεν ἔτησίαν προσφορὰν 125 ρουβλίων. Ὅσῳ πολυαριθμότερα τὰ δῶρα, τοσοῦτω σπουδαιότερα καὶ ἡ περιουσία τοῦ οἴκου Βούλγαρη. Οἱ ἐκ τοῦ οἴκου τούτου κληρικοὶ ἔχουσι δύναμιν μεγάλην καὶ ἀπολαύουσι τῶν πλείστων προσόδων, οἱ δὲ πενέστεροι συγγενεῖς ἔχουσι ἀξίωσιν ἐπὶ χρηματικὰς ἐπιχορηγήσεις. Ἀμφοτέρων αἱ ἀξιώσεις διημφισθητήθησαν πολλὰκις, ἀλλ' ἡ οἰκογένεια τὰς ὑπερήσπισεν ἐπιτυχῶς ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων καὶ τῆς κυβερνήσεως. Τῷ 1857 ἐξέδωκεν «ἀληθῆ διήγησιν περὶ τοῦ ἐν Κερκύρᾳ θαυματουργοῦ λειψάνου τοῦ ἁγ. Σπυρίδωνος». Ὑπάρχουσι βεβαίως ἐν Κερκύρᾳ σκεπτικοὶ, οὐδαμῶς δεχόμενοι, ὅτι πρὸ τοῦ 1453 ἐτιμᾶτο ἐν Κωνσταντινουπόλει τὸ λείψανον τοῦ ἁγ. Σπυρίδωνος, ὑπολαμβάνοντες δὲ ἀπόκρυφα τὰ ἐν τῇ «ἀληθεῖ διηγήσει ἐγγραφα. Οἱ νησιῶται ὅμως καθόλου τιμῶσι παραπολὺ τὸν ἅγιόν των, σκληρὸς δὲ καὶ ἄδικος θὰ ἦτο ὁ σκανδαλίζων τὴν πίστιν αὐτῶν.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἐν τῷ δικαστηρίῳ κατ' Αὐγούστον τοῦ 1881.

Ὁ πρόεδρος πρὸς κυρίαν, ἥτις παρουσιάζεται ὡς μάρτυς·

— Τί ἡλικίαν ἔχετε ;

— Σαραντα ἑτῶν.

Ὁ πρόεδρος με ἐλαφρὸν μειδιάμα·

— Πιστεύω ὅτι θὰ σᾶς ἦτο δύσκολον νὰ τὸ ἀποδείξητε.

— Καὶ εἰς ἐσᾶς νὰ ἀποδείξητε τὸ ἐναντίον— διότι τὸ ἐγγραφον τῆς γεννήσεώς μου ἐκᾶη . . . εἰς τὴν πυρκαϊάν τοῦ 1830 !

*
**

Καὶ πάλιν ἡ ἡλικία.

Δύο παλαιαὶ φίλαι συνδιαλέγονται.

— Καὶ πόσων χρονῶν εἶσαι, ἀγαπητή μου Ζωή ;

— Πρὸς τί ἡ ἐρώτησις, φιλιτάτη, ἀφοῦ πάντοτε θὰ μοῦ δώσῃς περισσότερα ἀφ' ὅσα καὶ ἂν σοῦ πῶ !

*
**

Ὁ,τι δύναται τις νὰ ἴδῃ μόνον ἐν Ἀμερικῇ.

Εἰς Ὑάγκος παρουσιάζεται εἰς τὸν ὑπάλληλον τοῦ σιδηροδρόμου καὶ ζητεῖ 9 εἰσιτήρια ὀλόκληρα καὶ 33 διὰ παιδιὰ ἡλικίας κάτω τῶν 7 ἐτῶν.

— Ἄ ! εἶνε οἰκότροφοι σχολεῖου ; λέγει ὁ ὑπάλληλος, τότε ἔχετε δικαίωμα νὰ ζητήσετε ἐκπεσμὸν ἀπὸ τὰς τιμὰς.

— Οἰκότροφοι σχολεῖου ; Ὁχι, κύριέ μου. Εἶνε ἡ οἰκογένειά μου, αἱ γυναϊκῆς μου καὶ τὰ παιδιὰ μου.

Ὁ Ἀμερικανὸς ἦτο μορμόνος.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* Συνειθίζομεν νὰ κρίνωμεν τοὺς ἄλλους ἐξ ἡμῶν αὐτῶν, καὶ ἐνῶ συγκαταβαίνομεν νὰ τοῖς συγχωρῶμεν τὰ ἐλαττώματα ὅσα καὶ ἡμεῖς ἔχομεν, κατακρίνομεν αὐτοὺς αὐστηρῶς, ὅτι δὲν ἔχουσι τὰ προτερήματα ὅσα ἡμεῖς ἔχομεν.

* Ἐν τῇ φύσει τοῦ πνεύματος ἡμῶν ὑπάρχει νὰ βλέπῃ τὰ ἀποτελέσματα πρὶν ἢ ἐρευνήσῃ τὰς αἰτίας.

* Καλλαισθησία εἶνε τὸ γνωρίζειν οὐ μόνον ὅσα πρέπει νὰ εἴπῃ τις ἀλλὰ, καὶ ὅσα νὰ σιωπᾷ.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἐν Κρήτῃ ἀπεβίωσεν ἄρτι ἑκατοντούτης εἰς τῶν διασημοτάτων τῆς νήσου ἀνδρῶν, φιλόπατρις ἀκραϊφνῆς καὶ ἀρχαϊκὸς τὸ ἦθος, ὁ Ἀναγνώστης Μανουσogiαννάκης. Περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου ἡ Παλιγγενεσία δημοσιεύει τὰς ἐπομένους βιογραφικὰς σημειώσεις·

«Γόνος ἰσχυρᾶς σφακιωτικῆς οἰκογενείας, ἀεῖποτε πρωταγωνιστησάσης ἐν τοῖς ἀγῶσι τῆς Κρήτης, ὁ Ἀναγνώστης Μανουσogiαννάκης, καὶ ὡς τοιοῦτος πρωτῶμος μνηθεὶς εἰς τὰ τῆς Ἐταιρίας τῶν Φιλικῶν, μετέσχεν ἐκ τῶν πρώτων τῆς ἐν Ἀσκύφῳ τῶν Σφακιῶν κατὰ Ἰούνιον τῷ 1821 γενομένης Συνελεύσεως τῶν προκρίτων Κρητῶν, ἐν ἣ ἀπεφασίσθη ἡ τῆς Κρήτης συμμετοχὴ ἐν τῷ

ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγῶνι, συντελέσας διὰ τὸ τοῦ λόγου καὶ τῶν ἔργων εἰς τὴν ἐπίρρωσιν τοῦ ἔθνικου φρονήματος παρὰ τοῖς νησιώταις, ἐνθαρρύνων αὐτοὺς προθύμως καὶ θαρραλέως κατερχομένους εἰς ἀγῶνα ἀνίσσον μὲν ἄλλ' ἰερὸν καὶ εὐγενῆ, καὶ παροτρύνων εἰς ἐπιτέλεσιν ἔργων ἀνδρείας καὶ ἡρωϊσμοῦ, ἅτινα μόνον οἱ γινώσκοντες τὴν θλιβεράν τότε τῆς Κρήτης κατάστασιν καὶ τὴν ἀδυναμίαν αὐτῆς ἀπέναντι τῶν Τούρκων δύνανται προσηκόντως νὰ ἐκτιμῆσωσι. Πλὴν, σκληροτράχηλος καὶ ἰδιοτελής διπλωματία κατεδίκασε τότε τὴν Κρήτην αὖθις εἰς τὴν δουλείαν, οἱ δὲ νησιῶται ὑπέκυψαν εἰς τὴν ἀνάγκην.

»Γνωστὴ ἔκτοτε τυγχάνει ἡ ἱστορία τῆς νήσου ταύτης· πάλῃ διηνεκῆς κατὰ τῆς τυραννίας, διαμαρτύρησις ἐνεργὸς κατὰ τῆς ἀδίκου ἀποφάσεως τῆς διπλωματίας, στερεὰ ἀπόφασις ὑπὲρ συνεχίσεως τοῦ τῆς ἐλευθερίας ἀγῶνος μέχρι πλήρους ἐπιτεύξεως τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ. Καθ' ἅπασαν τὴν τρικυμιώδη, ἀλλ' ἔνδοξον ταύτην περίοδον τῆς ἱστορίας τῆς μαρτυρικῆς νήσου, τοῦ *Μανουσογιαννάκη* τὸ ὄνομα διαλαμβάνει μεταξὺ τῶν πρώτων καὶ ἀφιλοκερδῶν προμάχων τῆς κρητικῆς ἐλευθερίας. Ὁ πατριαρχικὸς αὐτοῦ οἶκος, ἄστυλον καὶ καταφύγιον τῶν μαχητῶν τῆς πατρίδος, παρεῖχεν αὐτοῖς πᾶσαν φιλοξενίαν ἐν στιγμαῖς δεινῶν συμφορῶν, αὐτὸς δὲ εἰλικρινῆς καὶ μεγάλθυμος, οὐδέποτε κατεδέχθη νὰ κατέλθῃ τῶν ὀρέων του, ὅπως μεταβῆ εἰς ἐπίσκεψιν τῶν δεσποτῶν τῆς πατρίδος του, οἵτινες πάντα τρόπον ἐμηχανεύθησαν, πᾶσαν κολακείαν ἐπενόησαν, ὅπως δυνηθῶσι νὰ σύρῳσιν εἰς τὰς ὀλεθρίους παγίδας τῶν τὸν γηραιὸν τοῦτον λέοντα τῶν Λευκῶν Ὀρέων.

»Περιεβλήθη ὑπὸ τῶν πατριωτῶν του τὰ ἀνώτατα στρατιωτικὰ ἀξιώματα κατὰ τὰς διαφόρους ἐξεγέρσεις τῆς Κρήτης, ἀνακρηχθεὶς στρατάρχης καὶ γενικὸς ἀρχηγὸς τῶν Κρητικῶν δυνάμεων, ἀλλ' οὗτος οὐδέποτε ἠθέλησε νὰ μεταχειρισθῆ τοὺς δικαίους του τίτλους, ὅπως ἐπιζητήσῃ τιμὰς ἢ ἀμοιβὰς, διότι τοῦτο ἐθεώρει λίαν ταπεινὸν καὶ οὐδόλως προσῆκον εἰς τὸν ἀνδρικὸν καὶ μέχρις ἀγερωχίας μέτριον καὶ ολιγαρκῆ αὐτοῦ χαρακτῆρα. Ἀπέριψε τὴν ἐκ 300 δρ. μηνιαίαν περίθαλψιν καὶ τὸν βαθμὸν στρατηγοῦ, ἅτινα προσήνεγκεν αὐτῷ ἡ ἑλλ. κυβέρνησις, ὅτε κατὰ τὸ 1859 κατέφυγεν εἰς τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα, προσλόμενος τοῦ ἐν Ἀθήναις πομπώδους καὶ ἐν τιμαῖς βίου νὰ ζῆ ἄγνωστος ἐπὶ τῶν ἀγόνων βράχων τῶν Σφακιωτικῶν ὀρέων. Μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1866 ὁ Μανουσογιαννάκης κατέφυγε τὸ δεύτερον ἐνταῦθα, ἡ δὲ τότε ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ὥρισεν αὐτῷ μηνιαῖον χορηγήματα 100 δρ. Ἀλλὰ καὶ πάλιν δὲν ἠδύνατο νὰ ζήσῃ μακρὰν τῆς γλυκειᾶς πατρίδος, καὶ πάλιν παρήτησε τὰς ἀμοιβὰς, ὅπως ἐπανάλθῃ εἰς

τὰ προσφιλῆ αὐτῷ πάτρια ἐδάφη, ἅτινα δὲν ἐγκατέλιπεν ἔκτοτε ἢ ὅπως μὴ ἴδῃ πλέον αὐτὰ».

» Τὸ ἐπὶ τῆς στατιστικῆς τμήμα τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἐδημοσίευσεν ἄρτι σπουδαῖον τεῦχος, ἐν ᾧ σημειοῦται λεπτομερῶς ἡ κίνησις τῆς μεταναστεύσεως ἐκ τῆς Εὐρώπης εἰς Ἀμερικὴν ἀπὸ τοῦ 1832 ἔτους, ἀφ' οὗ τὸ πρῶτον ἤρξατο τηρουμένη σημειώσις ἀκριβοῆς τῶν ἀφικνουμένων εἰς τὸ ἀμερικανικὸν ἔδαφος πρὸς ἐγκατάστασιν.

Κατὰ τὴν στατιστικὴν ταύτην ἐν ἔτει 1830 ὁ ἀριθμὸς τῶν μεταναστῶν δὲν ὑπερέβαινε τὰς 22,322· ἀλλ' ἔτι κατὰ τὸ 1842 ἔφθανεν εἰς 100,000. Τῷ 1847 ἀνῆλθεν εἰς 200,000, τῷ δὲ 1850 εἰς 300,000. Τῷ 1854 ὁ ἀριθμὸς τῶν μεταναστῶν ἦτο 427,833, ἀλλὰ τῷ 1860 κατῆλθεν εἰς 153,418, τῷ δὲ 1861 καὶ 1862 εἰς 92,000.

Ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ πολέμου οἱ ἀριθμοὶ τῶν κατ' ἔτος ἀφικουμένων ἔχουσιν ὡς ἔπεται·

Ἔτη	Μετανάσται	Ἔτη	Μετανάσται
1865	247,453	1874	313,339
1866	166,112	1875	227,498
1867	298,967	1876	169,986
1868	282,189	1877	141,857
1869	352,768	1878	138,469
1870	387,203	1879	177,826
1871	321,350	1880	457,257
1872	404,806	1881	668,000
1873	459,803		

Συνυπολογιζομένων μετὰ τούτων καὶ τῶν ἐκ Κίνας, Καναδᾶ καὶ ἀλλαχόθεν μεταναστευσάντων, ὁ ὅλος ἀριθμὸς τῶν μεταναστῶν, οἵτινες ἀφίκοντο εἰς Ἀμερικὴν κατὰ τὰ τελευταῖα 35 ἔτη, ἀνέρχεται εἰς 7 καὶ ἡμισυ ἑκατομμύρια, ὧν 2,888,445 ἦσαν Ἴρλανδοὶ, 2,669,662 Γερμανοὶ, καὶ 795,519 Ἀγγλοὶ.

» Κατὰ προσφάτους παρατηρήσεις τὸ ψυχρότερον σημεῖον τῆς γήινης σφαίρας δὲν εἶνε ἡ *Tzakoutsk* ἐν Σιβηρίᾳ, ἀλλ' ἡ *Verkoyansk* ἄλλη θέσις ἐν τῇ αὐτῇ χώρᾳ, ἐνθα ἡ θερμοκρασία κατέρχεται ἐνίοτε εἰς 49 βαθμοὺς ὑπὸ τὸ μηδέν. Ἐν Ἀμερικῇ τὸ ψυχρότερον σημεῖον εὐρίσκεται ἐπὶ τῶν νήσων *Parry*· ἐπειδὴ δὲ ἡ γραμμὴ ἡ συνδέουσα τὰ δύο εἰρημένα σημεῖα δὲν διέρχεται διὰ τοῦ βορείου πόλου, ἔπεται ἀναγκαίως ὅτι ὁ ἀνώτατος τοῦ ψύχους βαθμὸς δὲν ἀπαντᾶται ἐν τῷ πόλῳ, καθὼς ἐπίσης ὁ ἰσημερινὸς δὲν εἶνε τὸ σημεῖον, ἐν ᾧ ἀπαντᾶται ἡ μεγίστη θερμότης.

» Εἰς παλαιὸς ὠρολογοποιὸς, ἐν *Vougy* τῆς Ἑλβετίας, ἰσχυρίζεται ὅτι ἐφευρε μηχανισμόν, δι' οὗ ἐπὶ ἔτη δύνανται νὰ λειτουργῶσι τὰ ὠρολόγια, μὴ κανονιζόμενα. Κιβωτίου ἐσφραγισμένου καὶ παραδοθέντος ταῖς δημοτικαῖς Ἀρχαῖς τῆς πόλεως, τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1879, περιέχοντος δὲ δύο ὠρολόγια, ἀνοιχθέντος, εὐρέθησαν τὰ ἐν αὐτῷ ὠρολόγια ἀκριβοῶς λειτουργοῦντα.